

Vida del mestre Joan Rigall

GEMMA MATAS

La trajectòria de Joan Rigall Casajuana, un mestre conegut i reconegut en el món del folklore, va molt lligada amb la de Joan Matas i Aureli Capmany. Fou gran amic i col·laborador de Capmany i, quan va entrar a formar part del cos de dansa de l'Esbart Folklore de Catalunya, també fou el primer mestre de dansa catalana de Matas.

Rigall nasqué a la ciutat de Manresa el 7 de desembre de l'any 1889. Segons les seves pròpies paraules, les seves aficions folklòriques daten de l'any 1903, quan era alumne de Rosend Serra i Pagès, professor de Geografia Colonial i Mercantil i autor del *Manual del Folklore Català*, amb qui començà i mantingué una estreta amistat.

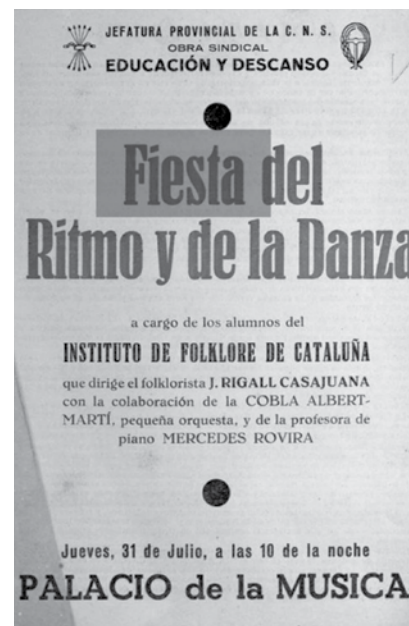
A finals de 1907 va ingressar a l'Associació de Lectura Catalana de Barcelona, on s'hi va constituir un Esbart de Dansaires, un dels primers conjunts d'aquest caràcter a Catalunya, sota la direcció de l'eminent folklorista Aureli Capmany. Durant l'any 1908 aquest esbart va participar en diversos festivals. Mereix especial menció l'actuació del cinquantenari dels Jocs Florals que va tenir lloc al Parc Güell i en la qual Rigall va dirigir l'esbart amb el permís de Capmany. A l'acabament de 1908, Rigall fou un dels fundadors de l'Esbart Català de Dansaires. El 1909 va fundar l'Esbart Folklore de Catalunya, que tenia l'objectiu de divulgar les nostres danses arreu de Catalunya, una tasca que va culminar durant els mesos d'abril i maig del 1923 amb els festes al Frontó Comtal de Barcelona, on es van donar a conèixer diverses danses, com el Ball de Gitanes del Vallès, de 24 parelles.

El novembre del 1913 es va celebrar el Segon Congrés de Geografia Colonial i Mercantil, on va tenir lloc un festival folklòric en el qual Rigall va rebre un pergamí firmat per Francesc Mas i per Rosend Serra i Pagès que entre altres coses reconeixia al folklorista el fet de ser un "fidel restaurador de les danses populars catalanes". A finals de l'any 1923 fundà i dirigí l'Institut de Folklore de Catalunya. L'any 1935 fou requerit per dirigir l'Esbart de Dansaires Montserrat i l'any 1946 va fundar a Barcelona l'Associació Excursionista d'Etnografia i Folklore, de la qual va ser president durant molts anys.

Joan Rigall va recórrer tota la terra catalana recollint, estudiant i divulgant el nostre tresor de danses populars. Tal com ell mateix havia dit, ascendien a 400 les danses que havia recollit i conservava en el seu arxiu particular, de les quals ja n'havia donat a conèixer un centenar, més o menys. Fins el 1947 les conferències que havia fet sobre danses populars i sobre folklore en general rondaven el centenar, igual que els articles publicats en butlletins, revistes, premsa i manuals, alguns dels quals han estat traduïts per folkloristes estrangers.

Rigall, al capdavant dels seus deixebles, va guanyar diversos premis en concursos de sardanes, entre ells el primer premi d'un concurs a la Bonanova el 1908 i el primer premi d'un altre que va tenir lloc l'any 1915 al Turó Park. Guiat pel més sincer amor vers la sardana i per un vivíssim desig de justícia, va formar part del jurat de nombrosos concursos sardanístics i també va compondre dues sardanes, *Criteris*, el 1908, i *Melangia*, el 1927.

Joan Rigall treballà intensament en la recerca i revivificació del patrimoni folklòric català i constitueix, junt amb Joan Amades i Aureli Capmany, un dels puntals sobre els quals es basa tot l'estudi contemporani dels costums, tradicions, cants i música popular catalana.

Cartell d'un concert al Palau (1941).

TIRA CÒMICA - JORDI CLAPÉS

